

Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie
T.a.v. mevrouw M.Verreck-Stam
Bezuidenhoutseweg 30
2594 AV DEN HAAG

Verstuurd per e-mail

Betreft: Consultatiedocument criteria Transparantiebenchmark 2013
Referentie: B2012.53

Amsterdam, 14 september 2012

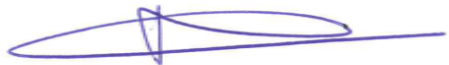
Zeer geachte mevrouw Verreck,

Hartelijk dank voor uw uitnodiging om commentaar te leveren op de nieuwe criteria voor de Transparantiebenchmark 2013 en antwoord te geven op de tien vragen in het consultatiedocument. Eumedion is de belangenorganisatie van institutionele beleggers op het gebied van corporate governance en duurzaamheid en hecht veel waarde aan de kwaliteit van financiële en niet-financiële verslaggeving. Eumedion is van mening dat wanneer ondernemingen meer aandacht schenken aan niet-financiële kansen en risico's de continuïteit van hun bedrijfsvoering en hun toekomstige prestaties beter gewaarborgd zijn. De Transparantiebenchmark kan daaraan een steentje bijdragen. Periodieke herziening van de criteria is daarbij nodig, zodat de verslaggeving over duurzaamheid en governance op een steeds hoger niveau komt te liggen.

In de bijlage treft u onze beantwoording van de concrete vragen aan, alsmede ons commentaar op het concept van de herziene criteria.

Mocht u nog vragen hebben over onze bijdrage dan kunt u contact opnemen met Marleen Janssen Groesbeek, marleen.janssengroesbeek@eumedion.nl, 020-7085883).

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a series of loops and a long horizontal stroke extending to the right.

Rients Abma
Directeur Eumedion

Postbus 75926
1070 AX AMSTERDAM

DEEL I: BEANTWOORDING VAN DE VRAGEN

1. Vindt u het nodig dat de criteria van de Transparantiebenchmark worden herzien?

Ja, het is belangrijk dat de criteria van de Transparantiebenchmark (TB) regelmatig worden geëvalueerd en, waar nodig, herzien. De (internationale) afspraken over niet-financiële verslaggeving gaan mee met de ontwikkeling die het bedrijfsleven op het gebied van duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen doormaakt. Daarnaast wordt ook de kwaliteit van de niet-financiële verslaggeving onder druk van de verschillende maatschappelijke stakeholders, klanten en beleggers steeds beter. Eumedion heeft de kwaliteit van de niet-financiële rapportage als een van haar belangrijkste aandachtspunten gemaakt, o.a. in onze jaarlijkse speerpuntenbrief¹ voor beursgenoteerde bedrijven .

2. Bent u het eens met het gekozen uitgangspunt dat de criteria van de Transparantiebenchmark meer sectorspecifieke aspecten moeten bevatten? Welke sectorspecifieke criteria zou u voor uw onderneming graag van toepassing zien?

Dat de criteria van de TB meer sectorspecifieke onderdelen zou moeten bevatten, kan Eumedion steunen en is een logische ontwikkeling. Het doel is meer inzage te krijgen in specifieke prestaties en risico's van de onderneming die er toe doen: in het jargon noemen we dat materialiteit². Daar staat tegenover dat een dergelijke sectorindeling ongunstig voor ondernemingen zou kunnen uitpakken omdat ze zich misschien bewegen op het grensvlak van twee of meer verschillende sectoren. Daarnaast leert de ervaring dat als er sectorspecifieke criteria worden meegenomen, de kans groot is dat naar te veel details wordt gevraagd. Wij zouden graag de criteria willen verbinden aan de risico's en kansen van de ondernemingen in relatie tot milieu, sociale aspecten en governance. Het maakt ook uit of een onderneming internationaal actief is. Openheid over omgang met overheden, donaties aan politieke partijen, het respecteren van mensenrechten, lokale milieuregels en wat een onderneming in Nederland gewend is, overstijgt de sectorale aanpak. Bij het opstellen van een sectorsupplement moet niet puur gekeken worden naar sectoraspecten, maar vooral rekening gehouden worden met de geografische spreiding en de lengte van de waardeketen van een onderneming.

3. Op het moment is er veel discussie over de waarde van externe verslaggeving. Er is een groeiende consensus dat de verslaggeving meer toekomstgericht zou moeten zijn, met meer nadruk op het bedrijfsmodel en de executie van de strategie. Dit is wat heden ten dage wel als 'integrated reporting' wordt aangeduid. Kunt u zich vinden in het uitgangspunt dat de Transparantiebenchmark aansluiting zoekt bij dit gedachtegoed?

Het is Eumedion niet helemaal duidelijk wat u met deze vraag bedoelt in relatie tot verslaggeving over maatschappelijk verantwoord ondernemen. Als uw stelling is dat er veel discussie is over de waarde van

¹ http://www.eumedion.nl/nl/public/kennisbank/speerpuntenbrief/speerpuntenbrief_2012_def.pdf.

² Zie ook het onderzoek door de Erasmus Universiteit Rotterdam en Shareholder Support voor Eumedion 'KPIs and Sustainability Performance'. Zie www.eumedion.nl.

externe verslaggeving in het algemeen, dus over financiële en niet-financiële verslaggeving, dan kunnen wij die onderschrijven. Uw beschrijving van wat integrated reporting is, delen wij niet. Meer nadruk op de uitvoering van de strategie, een beschrijving van het bedrijfsmodel en meer toekomstgerichtheid is slechts een klein deel van wat wij van een integrated report verwachten. Een integrated report betekent voor Eumedion dat het beleid, de strategie en de prestaties op duurzaamheidsgebied en governance zodanig intern geregistreerd en gerapporteerd worden (intern managementsysteem) dat duidelijk is welke onderdelen van het beleid, de strategie en prestaties van belang zijn voor de openbare verantwoording van de beursvennootschap en daarom, tezamen met de beschrijving van de financiële situatie, in het jaarverslag moeten worden beschreven om de stakeholders, waaronder de beleggers een getrouw 'totaalbeeld' te geven van de onderneming³. Meer toekomstgerichtheid is goed, maar het mag niet ten koste gaan van de rapportage over werkelijke prestaties op het gebied van milieu en sociale omstandigheden. Zonder deze kan een onderneming ook geen ambitieuze doelen voor de toekomst stellen en kunnen de gebruikers niet zien of deze doelen ambitieus zijn geweest. Gegeven het feit dat integrated reporting door steeds meer bedrijven gedaan wordt, is het niet meer dan logisch dat de TB zich aansluit bij dit gedachtegoed. Maar het feit dat sommige bedrijven er voor kiezen om met afzonderlijke duurzaamheidsverslagen te komen, mag niet leiden tot een lagere score. Een geïntegreerd verslag is een middel voor betere informatie en mag niet beloond worden als doel op zich. Wij kunnen ons wel voorstellen dat op het moment de International Integrated Reporting Council met een goed en breed onderschreven raamwerk voor geïntegreerde verslaggeving komt, de criteria voor de TB daarop worden aangesloten.

4. Bent u het eens met het onderscheid tussen inhoudgerichte criteria en kwaliteitgerichte criteria? Op dit moment wegen beide delen even zwaar. Vindt u dat een van de twee delen zwaarder zou moeten wegen? Zo ja, welke verdeling zou u voorstellen?

Ja, Eumedion is het eens met het onderscheid tussen inhoudgerichte criteria en kwaliteitgerichte criteria. Vanwege een noodzakelijk evenwicht tussen deze twee zouden wij de verhouding niet willen veranderen. Hoewel de beoordeling van de TB vooral de mate van transparantie betreft, is het onderliggende doel van de benchmark maatschappelijk verantwoord ondernemen te bevorderen. Aandacht voor inhoud en kwaliteit speelt bij de bevordering een even belangrijke rol.

5. Kwaliteitsaspecten van verslaggeving laten zich minder gemakkelijk vastleggen in criteria die objectief kunnen worden getoetst. Om die reden maakt weging door een Panel van Deskundigen onderdeel uit van het beoordelingsproces. Vindt u dit waardevol? Op dit moment kan het Panel van Deskundigen de score met maximaal 15% naar boven of beneden bijstellen. Bent u het hiermee eens of zou u dit graag meer of minder gewicht willen geven?

---

³ Wij verwijzen graag naar de definitie van de International Integrated Reporting Council voor integrated reporting. Zie www.theiirc.org.

Het Panel van Deskundigen is een waardevolle toevoeging aan het beoordelingsproces. Voor de ondernemingen zou het nog waardevoller kunnen zijn als het Panel meer inzage in en toelichting op hun beoordelingsproces zou geven. Daar het panel slechts de top-20 van de TB beoordeelt, zou het een aanbeveling zijn als het panel een eigen beoordelingsrapport publiceert. Dan heeft de top-20 een beter beeld van zichzelf en kan de ondernemingen buiten de top-20 meer informatie geven over hoe een groep van stakeholders naar de verslagen kijkt.

Wij zijn het eens met de mogelijkheid voor het Panel van Deskundigen om de score met maximaal 15% naar boven of beneden bij te stellen.

6. In het algemeen zijn sommige criteria in mindere mate van toepassing op kleine en middelgrote organisaties. Om die reden overweegt het ministerie een lichtere variant van de Transparantiebenchmark te maken. Bent u hiervan een voorstander?

Dat hangt helemaal af van wat het ministerie verstaat onder een lichtere variant. Sommige kleine en middelgrote ondernemingen zijn internationaal actief en/of maken deel uit van een risicovolle waardeketen. Voor hen zou een lichte variant geen goede aanpak zijn omdat zij ook te maken hebben met internationale richtlijnen en regels. Daarnaast geeft het ministerie met een lichtere variant van de TB het signaal af dat transparantie over MVO voor kleinere en middelgrote bedrijven minder zwaar weegt.

7. Op dit moment wordt alleen periodieke verantwoordingsinformatie meegenomen bij het beoordelingsproces. In de regel zijn dit (maatschappelijke) jaarverslagen. Bent u het eens met dit uitgangspunt? Vindt u dat informatie op Internet of informatie van moeder- dan wel dochterbedrijven ook vaker meegenomen moet worden?

Internet is een waardevolle toevoeging als bron van extra informatie over duurzaamheid, zeker als het gaat om nadere toelichting op bepaalde gebruikte cijfers of internationale principes en/of codes. Het enige bezwaar van informatie die niet in een aan tijd gebonden verslag wordt gegeven, is de vraag welk tijdsgebonden meetmoment de TB dan zal kiezen. Hoe kan een onderneming laten zien welke informatie tussen de openingsdatum en sluitingsdatum beschikbaar was? Daarnaast is het mogelijk dat de informatie, die geen tijd-en datumstempel heeft, minder betrouwbaar wordt (geacht).

Institutionele beleggers met hun internationaal gediversifieerde aandelenportefeuille kijken voor de prestaties op het terrein van duurzaamheid en governance primair op groeps- of moederniveau. Dat neemt niet weg dat voor extra informatie of een beter beeld van de onderneming, ook verslagen van dochtermaatschappijen en joint ventures kunnen worden bekeken; zeker wanneer deze ondernemingen ook beursgenoteerd zijn. Het gaat uiteindelijk om de kwaliteit en inhoud van de informatie en hoe beleggers een goed beeld van de strategie, beleid, risico's en prestaties van de beursgenoteerde entiteit kunnen krijgen.

8. Verwacht u dat de Transparantiebenchmark op basis van de herziene criteria de komende jaren zal bijdragen aan verbetering van de verslaggeving van over de maatschappelijke aspecten van ondernemen?

De TB en zijn criteria zijn slechts een klein onderdeel van de internationale ontwikkelingen rond financiële en niet-financiële verslaggeving. Desalniettemin is het belangrijk dat vanuit de Nederlandse overheid het signaal wordt afgegeven dat van het Nederlandse bedrijfsleven wordt verwacht dat het transparant is over de mate van maatschappelijk verantwoord ondernemen en duurzaamheid. Het doet ons genoeg te horen dat ook andere landen in Europa, bijvoorbeeld België, geïnteresseerd is in de methode en aanpak van Nederland. Mogelijk dat er nog eens een Europese TB kan komen.

9. Hebt u nog andere opmerkingen of vragen over de opzet en het proces van de Transparantiebenchmark? Licht die dan hieronder toe:

Nee. Voor de volledigheid willen wij hier vermelden dat onze beleidsmedewerker Duurzaamheid, Marleen Janssen Groesbeek, deel uitmaakt van het Panel van Deskundigen van de TB.

10. Graag ontvangen wij ook uw commentaar op specifieke criteria. Geeft u in uw commentaar alstublieft aan op welk criterium u reageert.

Zie hieronder.

DEEL II: COMMENTAAR VAN EUMEDION OP DE NIEUWE CRITERIA

Opmerkingen bij Organisatie en bedrijfsmodel

De Transparantiebenchmark (TB) is er op gericht om via meer transparantie over maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO), de prestaties op MVO-gebied te verbeteren. De formulering van de nieuwe inhoudsgerichte criteria in deel 1 en deel 2 legt daar niet duidelijk de nadruk op, waardoor er veel verwarring kan ontstaan over wat ondernemingen moeten rapporteren.

Bijvoorbeeld bij onderdeel 1A, criteria 1 en 2 kunnen ondernemingen geneigd zijn om de vragen niet onmiddellijk in relatie te brengen met maatschappelijk verantwoord ondernemen, maar om meer een algemeen beeld te geven van de economische situatie. Wij vinden dat niet bij de TB passen. Er moet duidelijker de nadruk worden gelegd op MVO-gerelateerde invloeden zijn. Datzelfde geldt voor onderdeel 1B waar criteria staan die vanzelfsprekende rapportage-onderdelen zijn bij financiële verslaggeving. Eumedion zou in de formulering voor het behalen van extra punten de nadruk leggen op niet-financiële risico's en kansen die materieel zijn voor de onderneming, dat wil zeggen die van invloed zijn op de continuïteit, winstgevendheid en flexibiliteit om op onverwachte gebeurtenissen in te spelen.

Bij 1C wordt een extra punt gegeven wanneer een onderneming zijn sterkte-en-zwakte-analyse geeft in vergelijking met andere bedrijven, lees concurrentie. Eumedion kan zich goed vinden in dit extra punt omdat de onderneming zich op dat punt bloot durft te geven.

Opmerkingen bij Strategie en managementbenadering

Hiervoor hebben we al opgemerkt dat ook bij de Strategie en managementbenadering niet duidelijk is of de onderneming kan volstaan met een algemene visie, missie en beleid, of dat deze duidelijk gerelateerd moet zijn aan inspanningen op duurzaamheid/MVO-gebied. Wij denken dat deze vaagheid te maken heeft met het vooruitlopen op geïntegreerde verslaggeving, maar deze aanpak is wel erg ver voor de muziek uitlopen. De meeste organisaties die meedoen aan de TB zijn nog nauwelijks de eerste fase van het verzamelen van MVO-prestaties en het communiceren erover voorbij, en de TB gaat er al vanuit dat het verband tussen financiële en MVO-prestaties duidelijk moet zijn.

Bij onderdeel 2B Governance en Remuneratie herkennen we de aankomende wijziging van de GRI-richtlijnen (vragen 8-14) op het gebied van rapportage en remuneratie. Hierbij ontstaat bij de vragen 8 tot en met 11 opnieuw het dilemma of voor deze onderdelen wel punten zouden moeten worden toegekend. Bij beursvennootschappen is deze informatie vanwege de regels van de Code Tabaksblad en financiële verslaggeving al verplicht. Zij zouden dus kunnen volstaan met een verwijzing naar hun jaarverslag – als zij geen geïntegreerd of gecombineerd verslag hebben. Dat betekent dat de toch al goede scores van de beursondernemingen beter uitvallen dan de kleine of middelgrote bedrijven omdat deze in hun verslaggeving vaak niet zo uitgebreid hierover rapporteren.

Als extra punt zouden wij bij criterium 11 willen opmerken dat niet alleen een beschrijving van het bezoldigingsbeleid van belang is, maar ook de bespreking van de uitkomsten van dat beleid. Leidt het beloningsbeleid wel tot het gewenste resultaat? Eumedion vindt 2 extra punten als variabele beloningen worden gekoppeld aan maatschappelijke resultaten enigszins hoog; het is namelijk moeilijk om hiervoor goede prestatie maatstaven op te stellen en deze ook goed te berekenen.

Eumedion is content met de toevoeging van onderdelen 2C en de vragen 12-14. Als deze goed beantwoord worden door de ondernemingen dan biedt deze informatie een goede inzage in het governancebeleid rond duurzaamheid. Wij missen wel een expliciete vraag over de rol van het bestuur en de raad van commissarissen en een beschrijving van hun taak met betrekking tot MVO. Graag zouden wij die toegevoegd zien.

De TB kent veel punten toe aan de ontwikkelingen en resultaten. Dat is terecht. Toch hebben wij de indruk dat deel 3, vragen 15 tot en met 25, te veel zijn toegeschreven naar ondernemingen in de reële economie, die produceren en internationaal actief zijn en dat de vragen iets meer ruimte zouden moeten bieden aan regionale, lokale en dienstverlenende c.q. financiële ondernemingen.

Kwaliteitgerichte criteria

De kwaliteitgerichte criteria blijven een goede aanvulling op de inhoudelijke criteria. Uw vraag 4 of de puntenverhouding tussen kwaliteit en inhoud zou moeten wijzigen, beantwoorden wij daarom met een nee.

Wij willen onze tevredenheid uitspreken over de punttoekenning bij criterium 28: twee extra punten als de maatschappelijke informatie gelijktijdig wordt gepubliceerd met de financiële verslaggeving. Criterium 29 en 30 spreken voor zich. Criterium 31 beloont terecht de vergelijkende cijfers uit eerdere verslaggevingperiodes. Daar zou eigenlijk ook wel een opmerking (geen beloning) gemaakt mogen worden over het aanpassen van de MVO-cijfers van voorgaande jaren vanwege voortschrijdend inzicht. Zeker omdat de kennis en kunde over niet-financiële prestaties zich voortdurend verbetert, kan dat nog wel eens voorkomen. In 2011 was bijvoorbeeld Ahold de enige die, naar onze analyse, daar expliciet vermelding van heeft gemaakt.

Criterium 34 “de verslaggeving bevat een ondertekende verklaring van een deskundige (partij) waarin een oordeel wordt gegeven over de kwaliteit van de verslaggeving” is voor Eumedion een belangrijke, zolang er nog twijfel bestaat over de manier waarop bedrijven tot hun MVO-verslaggeving komen. Maar wij hechten waarde aan een verificatie door een onafhankelijke partij. Dus voor ons is criterium 35 “de verslaggeving bevat een ondertekende verklaring van een onafhankelijke partij die de inhoud van de maatschappelijke verantwoordingsinformatie heeft geverifieerd en die tot een publiek oordeel komt over de betrouwbaarheid van de gepresenteerde informatie” net zo belangrijk als criterium 34. Criteria 36 en 37 maken de externe verificatie meer waardevol en leveren terecht meer punten op.

Stakeholderdialoog

Eumedion en haar deelnemers hechten veel waarde aan de stakeholderdialoog en kunnen zich vinden in criterium 38 en de bijbehorende puntentelling. Criterium 39 “bij het inrichten van de verslaggeving heeft de onderneming zich laten leiden door de informatiebehoefte van belanghebbenden”, kan voor een onderneming een dilemma opleveren als zij een brede groep van belanghebbenden heeft en het iedereen naar de zin wil maken. Wij kunnen ons vinden in de extra puntentelling voor concrete informatie over de dialoog en die bij criterium 40 over maatschappelijke thema's.

De criteria 42 tot en 45 over samenhang en vergelijkbaarheid zijn belangrijk voor een goede verslaggeving over duurzaamheid, dus wij onderschrijven het gevraagde.

Conclusie

De gekozen aanpak van de nieuwe inhouds- en kwaliteitscriteria kan op onze waardering en instemming rekenen met die aantekening dat een aantal zaken al via de regels voor de financiële verslaggeving is vastgelegd.